

Budizam

ĀOVJEK – RELIGIOZNO BIĀE BUDIZAM

Budizam je najviše zastupljen na podruēju Cejlona, Burme, Tajlanda, Kambodēe, Tibeta, Juēne Mongolije, Kine, Japana i Vijetnama. Premda budizam ubrajamo takoēer meēu religije, upitno je, koliko se radi doista o religiji. Budizam je više filozofija i umijeæe ōivota nego vjera u neko nadzemaljsko biæe kojem bi se obredima iskazivalo štovanje. Za budiste je vaēniji Āovjekov dobar moralni ōivot u pravoj mudrosti nego poboēnost Bogu ili bogovima. Za razliku od hinduizma, budizam ima svoga zaēetnika. Osnivaē budizma jest Siddharta Gautama. Roēen je oko 8. travnja 450. g. pr. Kr. na pola puta izmeēu Gangesa i Himalaje u bogatoj obitelji. Traēæi smisao ōivota s 29 godina pobjegao je iz palaēe, napustivši ōenu i dijete i nastanio se u šumi. Obrijao je glavu, obukao ōuto odijelo pustinjaka i šest godina traēio rješenje problema patnje. Provodio je strogi isposniēki ōivot. Veoma je smršao. Htio je doæi do smisla ōivota. Nekoæ u bogatstvu nije pronašao smisao ōivota, a nije ni sada u potpunom siromaštvu došao do njega. Uvidio je da stroga askeza ne dovodi do cilja, pa ju je napustio. Jedne je noæi sjeo ispod stabla i odlueio ne maknuti se odande dok ne dobije odgovor na svoje pitanje. 49 je dana meditirao i napokon je jedne noæi mjeseca svibnja za punog mjeseca došao do prosvjetljenja. Shvatio je razlog patnje, smrti i ponovnog raēanja. Otada se naziva Buda što znaēi prosvjetljeni. Imao je 35 godina kada je doēivio prosvjetljenje. Āetrdeset pet godina Buda je propovijedao svoj nauk okupljajuæi oko sebe sljedbenike. Umro je u dobi od 80 godina za punog mjeseca. Sav nauk koji ima više obiljeēja moēe se saēeti u ēetiri plemenite istine: a) ljudska bol je sveopæa (svi ljudi trpe bili bogati ili siromašni), b) uzrok boli je u poēudi (poēuda shvaæena kao strast za novcem, uēicama, hranom, porocima...), c) bol se moēe prevladati (postoji moguænost promjene), d) bol se prevladava pomoæu osmerostrukog plemenitog puta. Osmerostruki plemeniti put ukljuēuje: a) pravi govor, b) pravo djelovanje, c) prava sredstva za uzdrēavanje, d) pravi napor, e) prava paēnja, f) prava meditacija, g) prave ideje, h) prave misli. ōeli se postiaei sredina izmeēu robovanja strastima i stroge askeze (pokore). Budisti vjeruju da postoji stanje gdje se uēiva potpuna radost, sreæa i mir, a to je nirvana. Smisao ōivota za pripadnike budizma jest postiaei nirvanu. Nirvana je oznaka svojevrsnog raja kakvome teēe budisti. Nirvana oznaēava potpuno ugasnuæe svih ōelja, strasti, misli, ideja. Nirvana oznaēava takoēer nestanak ōelje za ōivotom i smræu, potpuno ništavilo. Svi ju mogu postiaei ako to doista ōele, premda se radi o malom broju ljudi. Nakon smrti nirvana se nastavlja na naēin pari-nirvane (konaēnom stanju nirvane). U pari-nirvani osobnost je po smrti nestala i prešla je u stanje apsolutnog blaēenstva i najveæe sreæe. Ipak, i budisti vjeruju u ponovna raēanja ovisno o karmi (zasluzi odnosno krivnji).

Pitanja i zadaci:

- Kako shvatiti tvrdnju nekih da je budizam – ateistiēka religija?
- Koje su najvaēnije pojedinosti iz ōivota osnivaēa budizma?
- U ēemu se sastoji prosvjetljenje?
- Što je najvaēnije što vjeruju budisti?
- Koji je smisao ōivota pripadnika budizma?
- Što je nirvana, a što pari-nirvana?

ōivimo radosno, u ljubavi ōivimo s onima koji mrze!

Œ ljudima koji mrze, ōivimo u ljubavi.

ōivimo radosno, u zdravlju ōivimo s onima koji su bolesni.

Œ ljudima koji su bolesni, ōivimo u zdravlju.

ōivimo radosno, u miru ōivimo s onima koji se bore!

Œ ljudima koji se bore, ōivimo u miru.

ōivimo radosno, radosno ōivimo iako ništa nemamo!

Radosno ōivimo kao duhovni svjetla!

Mrēnja postiēe pobjedu, jer je pobijeēeni nesretan.

Onaj koji se odrekne pobjede i poraza, taj postaje radostan. (budistiēki tekst)